

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Canada.

МОРОКА З ЦАРЯМИ БЕЗ ЦАРСТВ.

Чимало вже в наші дні прибиралося отих царів і королів без царств або королівств та без підданців. Розумніші з них, як то кажуть, "сіми маком" тай доживають своїх днів, хто на перехованні за границю нагромадив добрі, а хто на ласці у "своєй" або "в пошани" у капіталістів.

Але є й такі між ними невгомонні, що все ще думки про трон та панування не покидають. Як каже наша поговорка: "дурень думкою багатіє". Смішно робиться, коли подумаєш, як ці короновані дурні ждуть на те, щоб колесо історії повернулося назад.

Та вже зовсім божевільними виглядають російські "великі князі", що один по другому проголошують себе царями. Вже сім років минуло від часу, як пролетарська революція в Росії вигнала їх на європейській буржуазній смітник, а вони все ще про царювання мріють.

Що ці "великі князі" такі справді зовсім з глузду зсунилися, свідчить те, що вони почали творити такі штуки, на які вони не вважалися, поки було це у кожного з них хоч по одній здоровій клітці в голові.

Оце недавно "великий князь" Кирило Володимирович проголосив себе "імператором" неіснуючої російської імперії "Кирилом І-им". Але це не до вподоби було чорносотенним монархістам, що купались навколо "великого князя" Ніколая Николаевича і вони стали нападати на дурного Кирила. Чорносотенні професори, прихильники Ніколая Николаевича, стали навіть "науочно" доказувати, що Кирило не має ніякого права до царського престолу, бо його породила мати не така, як треба, неправославна, і жінка в нього теж не така, як треба і т. д. і т. п.

А Кирилові "море по коліна", він і вусом не веде. Він собі цар і годі. Кажуть, що він такі справді божевільний, або, як це делікатно про таких осіб буржуазна преса висловлюється — "ексцентричний".

Збривав Кирило їхати до Америки, грошей добувати, щоб було за що царство своє встановити, так чомусь не пустили. Отаже післав він сюди свою неправославну жінку "велику княгиню" Вікторію. Її, розуміється, прийняла тут американська "демократична" буржуазія, ще й з почестями, дарма, що вона була німецька княгиня, двоюродна сестра і розведена жінка князя Ернста Гесен-Дармштадського. В Нью Йорку на зустріч її до корабля виландо спеціальний відділ поліції і детективів, який відправив її в параді до розкішного готелю Ваддорф-Асторія. Тут її теж пошанували і віддали до розпоряджості розкішні кімнати зовсім безплатно. На це ж Америка "дем-о-кр-а-а-тична" республіка. Жінкам "царів без царств" почеси й поклони, а бідноту гонять в ший, комуністів депортують, збирають сім мільйонів чужинських робітників реєструвати, немов залюбки.

Позавидував Кирилові його слави "великий" Ніколай Николаевич, гукнув з пересердя на свою чорносотенну братию, щоб його теж царем проголосили. Сказано — зроблено. Появився другий цар. Але як Кирило, так і Николає не має ні трону ні царства. Один дурень другому рівний.

Чи пробавитиме й цей другий цар без царства їхати в Америку збирати гроші на здобування свого царства, чи може також свою жінку сюди відправити, про це ще невідомо. Але сюди направив він свої довгі ноги, це зовсім певно, бо "демократична" Америка стала тепер прибіжцем для подібної титулованої "сволочи". Американська сита буржуазія страшно любить такі титуловані пики. Тут можуть такі божевільні царі та їхні жінки подурчатися якійсь час, поки не обриднуть. А коли обриднуть, то знайдуть заробіток в кінотеатрах, або ж і в цирках, де підприємчів Єнікс за вступом показуватимуть їх цукаті публіці.

Морока з цими "царями без царств", але на щастя не для трудових мас, що ще всім рокам тому назад стояли в їхньому ярмі. Трудові маси буржуазії "царської Росії", а нині Радянських Республік побудили їх раз на завжди. Нехай ними морочить собі нині голову буржуазія по капіталістичних країнах. Нехай вона придумує, що з ними влітти, поки її разом із ними також не вимете пролетаріат на смітник історії.

ЗДОБУТКИ НІМЕЦЬКИХ КОМУНІСТІВ.

В минулому числі ми вказували на факт, що зменшення числа комуністичних послів в німецькому райхстагу з 62 на 44 зовсім не означає упадку сили і впливу Німецької Комуністичної Партії. Партія, як відомо, на нелегальному становищі, тисячі її найкращих провідників запроторено в тюрми, робітництво співчуває комуністам стероризоване, оце умовини серед яких довелося комуністам брати участь у виборах до райхстагу.

Наоборот цей вислід виявляє зріст сили і впливу Німецької Комуністичної Партії. На potwierдження цього може послужити вислід виборів до пруського союму, що відбулися недавно тому. У цих виборах комуністи вибрали 47 послів, замість 29, яких вони мали попередно. Соціал-демократи втратили у цих виборах 20 посадових місць.

Кодя взяти на увагу, що Прусія, це найбільш індустріальна частина Німеччини, та що вибори до пруського союму незначайно важкі, то це послужить добрим показником зросту і значіння Німецької Комуністичної Партії.

Буржуазна преса подала вислід виборів до райхстагу і підчеркнула, що комуністи втратили в ньому 18 місць, але не згадала вона в словом про те, серед яких умовин довелося комуністам брати участь у цих виборах, ані не згадала про успіхи комуністів у виборах в Прусії.

Недалека майбутність переконає ще ширші маси німецького робітництва, що Комуністична Партія одинока говоривала правду в часі виборів і вони ще більшим числом підуть за її проводом під червоним прапором революційної боротьби за владу пролетаріату.

ПРО ФІЛЬСОФІЮ НАЗАРУКА.

(Докінчення.)

Нам можуть сказати, а яке людина може відчувати біль, страждання і муки другої людини? Скажимо, хтось ударився молотком в коліно, або машина відтяла комусь руки при праці, ми зараз відчуваємо, розуміємо і є свідомі того факту, що чоловікові лихо скоїлося і ми співіємо йому на поміч, а коли випадок случився досить далеко, то що найменше симпатично співчуваємо йому в його нещасті. Чи думаєш, що людина могла б відчувати біль другої, коли-б вона не мала свого власного досвіду про біль на своїм організмі? Певно ні. Я, другий, третій, десятий і кожний коліс і десь му- сів сам вдаритися, або другий його ударив, скалчив, або постріляв і таким способом кожний з нас відчув на своїм організмі, що таке біль, обдумав, усвідомив собі цей факт і тепер знає, що біль це погана річ для кожного.

З повищого бачимо, що до свідомості людини дає її свідомість на кожній полі ділянки. А др. Назарук бурчить, що — "матеріалісти не годні пояснити таємниці свідомості — не можуть пояснити саможертви їх апостолів... котрі за царату тисячами йшли на муки і на смерть у Сибір". Чи правду пан Назарук каже? Ні. Провідники пролетаріату йшли на жертвну мукі і на смерть не тому, що вони хотіли бути жертовю і не для того, що ними руководила якась надприродна сила, але тому власне, що жили в таких суспільних умовинах, які спричинили в них думки, ідеї, а за тим і діла — боротьбу за поліпшення долі своєї і цілої класи, до якої вони належали — за поліпшення матеріальних умовин своєї класи. Я вища зла, поповнюваного па- нууючою класою над пролетаріатом і над ними привели їх до свідомості, що панує не- рівність матеріальна і неправда перших супроти других. Н. Бу- харин: "Теорія Історичного Матеріалізму" стор. 39, каже: "Суспільні явища в кожну хвилину зумовлюють волю окремих людей.

"Політик (або провідник) виходить у своїх вчинках з умов свого оточення".

Отаже, коли волею поневоле- них є боритися проти тирани- пануючих, то й волею провід- ника поневолені буде те саме, бо воля громади все і всюди опановує волю одиниці. А свідомість одиниці також в та- кому відношенні.

Відносні свідомості людини та її таємниці, то матеріалісти вповні признають досліди при- родничих наук, себ-то, що свідомість людини залежна від його організму. — В. Б. Пилдс- бурі, професор психології в університеті Мішіган, в своїм

творі "Психологія Національ- ності" стор. 188, пише: "Ми не знаємо нічого про свідомість поодиноких клітин, але маємо докази, що свідомість індивіда полягає на чинностях різних клітин, розуміється, клітин, з яких той індивід складається". Отже й цей психолог годиться, що той вищій свідомості накиненої чоловікові з висоти небесної гори, про яку говорить Назарук, нема.

Матеріалісти вказують на жерело свідомості досить ясно, але Назарук не може дати найменшого доказу на свої твердження. Він лише вірить, а віра ніколи не опирається на знання. Але що-ж ви поради- те, Назарукові хочеться віри- ти, це його воля. Так, воля, яка також не без матеріальної причини, як не без причини чоловік чуваєть, коли його засвербить хребет. Колиш, ще перед війною, Назарук редагу- вав "Громадський Голос" у Львові і був досить великим прихильником матеріалістич- ного світогляду. Він пише, що свідомість, що опирається на віру, а він сам став прихильником віри. Червона революція винку- ла Назарука з України, поди- ктувала йому свою волю, якої він не згодився прийняти, став і пробує встати проти неї, а для того треба бути против- ником, всупереч всякій правді, всупереч волі українського на- роду.

Воля суспільства стає гнітом для індивіда, коли він не піддається тій волі. Матеріальна свідомість суспільства, добута з матеріальних життєвих умо- вин, не підлягає впливові "ви- щого", богостотно-філософ- ського інтелекту одиниці або одиниці. Іншими словами — коли одиниця не пристосуєть- ся до свого оточення в даному суспільстві, то й місця в тому суспільстві для неї не буде. Те-ж сталося з Назару- ком і всіми йому подібними. Інакше й бути не може, бо в суспільстві кожний член му- сить працювати на всіх і на се- бе, як це робиться в люд- ському організмі, де кожна клітина працює для добра ці- лого організму. У суспільстві один спільний звязок — тру- довий звязок.

Назарук не з тих, що для су- спільства робітничого працю- ють. Він зайнятий іншою робо- тою... Він тепер лає... лає... лає... матеріалістів- більшовиків, а його лайку від- тер несе... несе в гору до уяв- ного, до незаганутого, ви- сокого... високо, де не сягає його ум, ані око — а робітники даль- ше лишаються на землі і пра- цюють енергійно для свого до- бра, для свого визволення з під- владу сілій віри і з капіталі- стичних тенет. — Це також я- вище суспільне — матеріальне.

Ів. Стефанюкський.

ВИЗВОЛЬНА БОРОТЬБА КИТАЙЦІВ.

Після розгрому армії генера- ла Ву-Пей-Фу, що було зброй- ною силою чжілійської партії, обставини в яких відбувається визвольна боротьба китайсько- го народу, різко змінилася.

Чжілійська партія підпирала генерала Ву-Пей-Фу й одно- часно сама спіралася на його армію. Розгром генерала Ву- Пей-Фу був страшним уда- ром також і для політичного впливу на маси чжілійської партії.

В чжілійській партії групу- валися китайські промисловці, фінансісти й купці, звязані з а- мериканським капіталом. Че- рез чжілійську партію змага- в проводити й проводив ан- гло-американський капітал свою політику в Китаї. Чанг- Цо-Лін через розгром генера- ла Ву-Пей-Фу і Фенг-Ю-Сяна, що допоміг розбити Ву-Пей-Фу захопленням Пекіну, зламали чи не найголовніше колесо в Китаї. І в цьому напрямкові успіх визвольного китайського руху є безперечний факт вели- кого значіння.

Але на перемозі над Ву-Пей-Фу збільшив свій політичний капітал і вплив головним чи- ном Чанг-Цо-Лін, що сам є а-

гентом японського імперіалі- зу в Китаї. Друга фігура отой самий Фенг-Ю-Сяна, що пов- став проти Ву-Пей-Фу, захо- пив Пекін, повалив старий пе- кіньський уряд і склав свій но- вий, теж є звязаний з япо- нською партією Анфу. От- же перемога над Ву-Пей-Фу, як агентом англо-американсько- го капіталу, в значній мірі є пе- ремогою японського імпері- алізму в Китаї над англо-а- мериканським. В цім є чимала не- безпека для китайського наро- ду і його національно-револю- ційного руху.

Репрезентує національно-ре- волюційний рух китайського народу й керує ним партія Го- міндан і Кантонський уряд Сун- Ят-Сена, що спирається на цю партію і має за свою територі- альну базу південь Китаю. Го- ловнішою ознакою нової обста- новки в Китаї, що сталася після розгрому Ву-Пей-Фу, є саме той момент, що Сун-Ят-Сен і партія Гоміндан опинилися ві- чнаві з Чанг-Цо-Ліном, що збільшив свої сили, вплив і те- риторію за рахунок розбитого Ву-Пей-Фу і чжілійської партії.

Сун-Ят-Сен, виступаючи проти Ву-Пей-Фу має Чанг-Цо-Ліна за свого стратегічного союзни- ка. Але ці дві фігури громадян- ської війни в Китаї по суті є во- роги, а не союзники. Національ- но-революційний рух, що на- чав його стоїть Сун-Ят-Сен, є по суті в непримиримій супереч- ності з Чанг-Цо-Ліном, оскільки цей останній репрезен- тує вплив й політику япон- ського імперіалізму в Китаї. В- таких умовах сутічка між Чанг-Цо-Ліном і Сун-Ят-Се- ном неминуха.

Це однак, не значить, що та- ка сутічка станеться зараз-же негайно.

3 міжнародного робітничого руху

ВИДЗВА ФРАНЦУЗЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Політичне бюро французької комуністичної партії видало ви- дозову до французького проле- таріату, закликаючи його до боротьби проти наступу бур- жуазії. Гаслами цієї кампанії політбюро висуває:

Засновання революційного трибуналу для суду над зло- чинцями, відповідальними за війну, яку капіталісти вели про- тив Радянських Республік, кон- троль над банками, накладення секвестру на всі великі капіта- ли, негайне відкриття кредитів для дрібних фермерів з метою поліпшення сільсько-господар- ського реманенту, негайна ви- плата всіх сум, що належать державним службовцям, підви- щення заробітної плати робіт- никам і передача землі селя- нам.

ВИДЗВА ЧЕСЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

Новий Центральний Комітет чеської Комуністичної Партії оголосив відозву, в якій заяв- ляє: "Потрібні власні засоби проти наступу буржуазії. Най- важливіше завдання — єдиний пролетарський фронт. Вирішен- ня його залежить від успішної перебудови партії на основі за- водських осередків. Треба збільшити вплив чеської Ком- партії на реформистські проф- спілки і звернути увагу на спра- ву безробітних. Чеська Ком- партія, визнаючи необмежене право народів на самовизначен- ня, здалікає робітників до е- нергійної боротьби проти со- ціального й національного гні- ту, за диктатуру пролетаріату. Партія провадить боротьбу проти аграрної реформи, що

захищає інтереси землевлас- ницького капіталу і приводить до національного гніту. Нале- реків надіям ворогів, партія од- ностайно вступила на шлях більшовизації і більше з'єдна- на, ніж раніш. Новий Централь- ний Комітет просякнений тве- рдо рішучістю — виконати по- станову партійного з'їзду".

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ В ЧЕХО-СЛОВАЧИНІ.

Національно-демократична парламентська фракція, ухва- лила резолюцію, що закликає урядові органи до рішучої бо- ротьби проти чехо-словацької Комуністичної Партії, зважаю- чи на "антидержавну резолю- цію партійного з'їзду".

В парламентській бюджет- ній комісії націонал-демокра- т Гайн запропонував міністер- ству внутрішніх справ ужити заходів проти Комуністичної Партії.

Легіонерська преса "Народ- не Визволення" висловлюється проти репресій, гадаючи, що вони є найкращою пропаган- дою на користь Комуністичної Партії.

КАМПАНІЯ ПРИНУМУ ДО КОМПАРТІЇ В НІМЕЧЧИНІ.

Комуністична Партія Німеч- чини проголосила тиждень при- йому під гаслом: "Замість кож- ного з 8 тисяч політичних в'яз- нів, що томляться по тюрмах, мусить вступити до партії но- вий пролетарський борець".

По заводах кампанія відбува- лась від 2-го до 9-го листопа- да. Тепер вона продовжується в окремих кварталах.

ПРОТЕСТИ ПРОТИ РОЗСТРІ-ЛУ ТОВАРИША ТОМПА.

На фабриках і заводах Ленін- граду відбулися мітинги протес- ту проти розстрілу в Естонії т. Томпа. Скінчивши працю, ро- бітники пішли на площу Уриць- кого. В демонстрації брали уч- асть кілька тисяч воєнних мо- ряків. В 3. Інтернаціональній школі відбувся мітинг протесту. На ньому було присутніх 5. ти- сяч студентів і комсомольців. Увесь вечір натовпи робітників збиралася коло будинку Праці, будинку Рад, Комітету партії, де відбувалися літучі мітинги, з умігмами енергійно протес- тувати проти жавів буржуазних застінків і проти вчинків "куль- турних буржуазних урядів". Демонстранти зі смолоскипами й прапорами тяглися на площу Урицького, де ввечері відбу- вався стотисячний мітинг. Трам- вайний рух було припинено.

СТРАЙК ДРУКАРІВ В НІМЕЧ-ЧИНІ.

Третейський суд ухвалив по- станову про підвищення зарплати складачам Німецьчини з 1. листопада до 40 марок. На цю постанову не походились обид- ві сторони, не зважаючи на те, що німецький міністр праці обя- вив її за обов'язкову. Страйко- вий рух складачів у різних ча- стинах Німеччини триває.

УВІЗНЕННЯ КОМУНІСТА ТОВ. МУНІ.

Члена Центрального Коміте- ту Комуністичної Партії Муні засаджено до тюрми на 6. ти- жнів за промову, в якій влада добачила злочин проти закону про охорону республіки.

В КРАЇНІ НЕВОЛИ І СЛІЗ.

БІЛИЙ ТЕРОР В ПОЛЬЩІ.

Польська "демократія", по- чиная від соціал-демократів (пепесовців) і кінчаючи на- ціоналістами (у Польщі — всі "демократи"), вживає проти всіх, хто незадоволений сучас- ним "ладом", такого жорсто- кого терору, якого не знали на- вить за царських часів. Для ка- тування політичних в'язнів вжи- ваються засоби з часів серед- ньовічної інквізиції з "модер- ними" доповненнями, як елек- тричний ток і т. инш. Взагалі, всіх тортури, всіх засобів кату- вання, що вживаються, аби примусити заарештованого до "знання", не перелічити. При- суди панських судів визнача- ються надзвичайною жорстокі- стю. Тільки за саму принадлеж- ність до комуністичної партії засуджують від 4 до 12 років тяжкої в'язниці.

Політичне життя Польщі придушено. Справжню робіт- ницю пресу закрито. Цілу низ- ку політичних партій заборо- нено. Так заборонено Кому- ністичну Партію Горішнього Шлезку, якої легально існуван- ня "гарантує" жеєвська уго- да на 15 років; заборонено У- країнську Соціал-Демократи-

ну Партію, що має за собою 30 років легальної діяльності. Про Комуністичну Партію Польщі нема вже що й гово- рити. Професійні спілки забо- роняються щоденно, їхні примі- щення закриваються. Закрива- ються так само школи й куль- турні установи національних меншостей, переслідуються їхня мова, релігія (500 православ- них церков перетворено в ко- сцюльці). Смертні вирокви вино- сяться десятками.

Стан в польських в'язницях жахливий. Над політичними в'яз- нями немилосердно знущають- ся, їх катують до смерті. Чи- сло політичних в'язнів досягає тепер 6,000, 95 в'язнів, яких за- суджено в останній час за уч- асть в комуністичному русі, дістали таку кару: 13 по 2 роки, 11 по 3 роки, 35 по 4 роки, 13 по 5 років, 4 по 6 років, 2 по 7 років, 4 по 8 років, 2 по 10 ро- ків і 1 — 12 років, а разом 386 років в'язниці. 155 присудів останнього часу винищать 677 років. В місяці жовтні 10 біло- руських селян за участь в ви- звольній боротьбі засуджено до кари на смерть і розстріля- но. Багато селян ще конають у в'язницях, чекаючи подібної

"панської ласки". Санітарні у- мови в в'язницях так само жа- хливі.

В переведенні білого терору польські соціал-зранки зма- гаются з націоналістами. Ко- жаний змагається зробити біль- ше "для ойизни". Націоналі- сти виконують при тому роллю прокурорів, суддів та катів, а пепесовці — шпигів, провока- торів, та катівських помічни- ків.

Після відвідання Польщі делегацією — міжнародного Червоного Хреста та румун- ськими делегатами, що не по- соромились отверто брехати, що відносини в Польщі ніби є чудові, страхіття білого терору зросли до цілину.

Політичні в'язні по всіх пан- ських в'язницях на збільшення катувань відповіли голодуван- ням. Пролетаріат Польщі зі свого боку розгорнув широку акцію проти скаженого терору. В цій боротьбі його пови- нен підтримати весь міжнарод- ний пролетаріат. Б.

БЮТЬ НА ГВАЛТ.

Права преса веде кампанію за заведення вияткового стану на кресах. Газети вимагають "втихомирнення кресів залізною рукою".

"Газета Поранна" пише: "Ми сотий раз бемо на гвалт: на кресах горить. Всього польському та Полкам агро- говля, промисловість та навіть хліборобство починають зав- мирати. Це має в наслідку мі- лярдові убитки. Польське насе- лення із сіл переселяється до найближчих міст. Помішки втікають. Потрібні негайні, рі- шучі заходи, бо інакше ми втратимо крес".

Те саме пише "Газета Вар- шавська" та "Кур'єр Варшав- ський".

І втратите, панове...Втратите не тільки крес, але й свої го- лови на них втрачати. Тут вам і Ліга Націй не допоможе.

Робітнику! Як Ти не подбаєш про свою газету, то пши певно не подбає! "Укр. Роб. Вісті", не одинока українська газета в Канаді, що виходить три рази на тиждень. Нехай буде во- ля в кожній хаті робітника і фермера!

В. Георгієвич.